

Standarder

De fleste har en formening av hva en standard er. Men begrepet standard har ingen entydig definisjon. «Vi har standardisert på Toyota her i vår bedrift». Er da Toyota en standard?

Jeg har til min store forundring oppdaget at mange mennesker sliter litt med å forstå betydningen av standarder. Hvorfor er det så viktig å ha standarder, og spesielt felles, internasjonale standarder?

Standarder gir økt konkurranse og er dermed en fordel for forbrukerne.

IT-standarder er viktig for å sikre *interoperabilitet* mellom forskjellige IT-systemer. Jeg er overbevist om at *fri programvare er selve garantisten for at åpne, internasjonale standarder følges*. Det finnes eksempler på at også proprietær, leverandøread programvare også er lojal mot åpne, internasjonale standarder (norske Opera Software er et godt eksempel), men dessverre har vi svært gode eksempler på hvordan store internasjonale programvareselskaper forsøker å låse kundene sine til sine egne produkter. Viljen til å følge åpne, internasjonale standarder er ikke der. Naturlig nok, for ved å følge åpne, internasjonale standarder, åpner man opp for økt konkurranse. Det ønsker ikke de selskapene som er markedsledere.

Eksempelvis kan det se ut som om f.eks. Microsoft sin strategi er å gjøre det lettvindt for kundene å bruke Microsoft-produktene og tungvindt å bruke alternative produkter (Merk: Jeg bruker her Microsoft som et eksempel. Jeg kunne laget et lignende eksempel med andre aktører, f.eks. Apple, men pr dd så anser jeg Microsoft som den største «synderen» mot åpne standarder).

1. Dokumentformatet OfficeOpen XML (OOXML) er et format med en ekstremt komplisert spesifisering (6000 A4-sider) som konkurrerer med OpenDocument-formatet (ODF). Microsoft hevder at ODF ikke dekker behovet. Det er det mange som bestrider. Hvis det var slik, hvorfor kunne ikke Microsoft engasjere seg i den videre utviklingen av ODF? (Et format er ikke statisk, den vil utvikles i tråd med de stadig mer avanserte behovene i de applikasjonene som benytter formatet). Og hvordan kan det ha seg at man i et format legger inn *konverteringsprogramvare* (for å kunne konvertere fra de tidligere proprietære Office-formatene til det nye «åpne» XML-baserte formatet? Mange hevder, og jeg er langt på vei enig, i at dette er en

bevisst manøver fra Microsoft til å «lure» sine kunder til å tror at OOXML er det eneste formatet som dekker behovet. Det er det selvfølgelig ikke tilfellet (*muligens* med et lite unntak; avanserte regneark). Ved å gå for OOXML vil man bidra til kompatibilitetsproblemer mot ikke-MS-produkter fortsetter. Med andre ord: en effektiv blokkering av konkurrerende kontorprogram. Les hva teknologidirektøren i Opera Software, Håkon Wium Lie skriver om «dokumentformatkrigen». Artikkel den 21.6.06 på Computerworld.no hvor Microsoft-representanten hevder at det er Utopi med en global standard. Innleggene etter artikkelen er interessanne, bør leses! Svaret til ovenstående artikkel kom dagen etter: «Microsofts dokumentformat er ubrukelig»

2. Nettleseren Internet Explorer benytter mye Microsoftspesifikk, proprietær teknologi, med det resultat at den ikke er kompatibel med de offisielle standardene. Ikke enig? Du kan jo selv teste dine nettlesere ved å ta den såkalte «Acid2»-testen på www.webstandards.org (Les også artikkelen til teknologidirektøren i Opera Software, Håkon Wium Lie.)

3. Ved å ha liten eller ingen støtte for de åpne standardene PostScript og PDF (Portable Document Format) har brukere verden over blitt «tvunget» til å spre sine dokumenter i et Microsoftproprietært format. Det verste er at noen tror at Microsofts Word-format (.doc) er en standard! (jeg kan til nød gå med på at den er blitt en defacto-standard, men noen åpen, internasjonal standard hverken har den eller kommer den til å bli!)

4. Med Windows følger det med et videoredigeringsprogram. Dette har dårlig støtte for MP4-baserte formater, og brukeren kan kun eksportere i Microsofts egne filformat, noe som gir problemer for brukere av andre OS. En høyst relevant problemstilling innenfor medialinjene på de videregående skolene. Og for ikke å glemme lydformatene! Hvorfor måtte Microsoft utvikle sine egne lyd- og videoformater (Windows Media Audio og Video formatene)? **Hvorfor kunne de ikke støtte de formatene som faktisk finnes?** Mp3 er et åpent format som fritt kan benyttes av alle (dog ønsker eieren av mp3-formatet å innkreve lisenspenger av alle som lager mp3-filer). Ogg Vorbis-formatet er derimot en fritt tilgjengelig, åpen standard, som dessuten gir bedre lyd kvalitet enn mp3 (les mer om dette her, og her (Wikipedia)).

Løsningen er å være prinsippfast og benytte åpne, internasjonale standarder. De behøver selvsagt ikke være godkjent av ISO, men en ISO regnes som den ledende,

internasjonale standardiseringsorganisasjonen, med mer enn 160 land som medlemmer. For oss er det Standard Norge som representerer Norge i ISO.

Men hva er så en åpen, internasjonal standard?

Det finnes ingen entydig, internasjonal definisjon. Fordi det ikke finnes noen entydig definisjon, har noen myndigheter definert hva de legger i en åpen standard når de samtidig har lagt sine IT-strategier. Her er et eksempel fra Staten Minnesota i USA.

Teknologidirekøren i Opera Software, Håkon Wium Lie, har skrevet en interessant artikkel hvor han hevder at Microsoft slett ikke er for åpne standarder. Jeg støtter ham i det synet (For de som ikke vet det: Jeg har ledet en programvare utviklingsavdeling i et forhenværende norsk IT-selskap som var partner med Microsoft. Jeg kan ikke huske at hverken vi eller Microsoft var nevneverdig opptatt av åpne standarder. Jeg har liten tro på at situasjonen er vesentlig anderledes i dag).

-

5. 12.07: Pdf godkjent som ISO-standard